

Ympäristönsuojelun tehtäväkuvaukset

Loppuraportin liite 1

Jaana Lehtonen

Sisältö

1. JOHDANTO	2
2. YMPÄRISTÖSUOJELUVIRANOMAISEN TEHTÄVÄT - JAKAMATON KOKONAISUUS ...	5
3. YMPÄRISTÖNSUOJELUN VIRANOMAISTEHTÄVÄT	6
3.1. YMPÄRISTÖNSUOJELUN EDISTÄMINEN JA PILAANTUMISEN ENNALTAEHKÄISY	7
3.1.1. <i>Neuvonta ja tiedottaminen</i>	8
3.1.2. <i>Lausunnot ja asiantuntijatehtävät</i>	8
3.1.3. <i>Maankäytön suunnittelun asiantuntijatehtävät</i>	8
3.2. LUVAT, ILMOITUKSET JA PÄÄTÖKSET	9
3.2.1. <i>Ympäristöluvat</i>	10
3.2.2. <i>Muut ympäristönsuojelulain ilmoitukset ja päätökset</i>	10
3.2.3. <i>Vesilain ja vesihuoltolain päätökset</i>	11
3.2.4. <i>Maastoliikennelain ja vesiliikennelain päätökset</i>	11
3.3. VALVONTA.....	12
3.3.1. <i>Valvontasuunnitelmat</i>	13
3.3.2. <i>Valitusasiat ja muut vireille tulleet asiat</i>	13
3.3.3. <i>Muu valvonta</i>	14
3.3.4. <i>Valvontakartoitukset</i>	14
3.4. YMPÄRISTÖN TILAN SEURANTA	15
3.4.1. <i>Ympäristön tilan seuranta</i>	15
3.4.2. <i>Ilmanlaadun tarkkailu</i>	16
3.4.3. <i>Raportointi</i>	17
4. MUUT KUNNALLE KUULUVAT TEHTÄVÄT	18
4.1. MAA-AINESLAIN TEHTÄVÄT	19
4.2. ULKOILULAIN TEHTÄVÄT	19
4.3. LUONNONSUOJELULAIN TEHTÄVÄT	20
4.4. JÄTELAIN TEHTÄVÄT	20
4.5. KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUN EDISTÄMISTEHTÄVÄT	21
4.5.1. <i>Kestävän kehityksen edistäminen</i>	22
4.5.2. <i>Hanketoiminta</i>	22
4.5.3. <i>Muut edistämistehtävät</i>	22

1. JOHDANTO

Kunnan ympäristötehtävät on tuoteistamishankkeessa jaettu kolmeen kokonaisuuteen: ympäristöterveys, eläinlääkintähuolto ja ympäristönsuojelu. Tässä esityksessä käsitellään ympäristönsuojelun kokonaisuutta.

Ympäristönsuojelun kokonaisuus on tässä esityksessä jaettu kahteen päätehtävään:

ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät ja muut kunnalle kuuluvat tehtävät. Päätehtävät on jaettu edelleen tehtäväryhmiin ja tehtäviin. Tehtäväryhmien ja tehtävien osalta on kerrottu toiminnan tavoite (vain tehtäväryhmätasolla) ja sisältö (sisältö pyrkii rajaamaan sitä, mitä tässä esityksessä on sisällytetty kyseiseen tehtävään/tehtäväryhmään) sekä tehtävään sisältyvät toiminnot. Toiminnot kuvaavat tehtävän suorittamiseen liittyviä keskeisimpiä työvaiheita.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat yleis- ja erityislainsäädännössä suoraan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetyt tehtävät. ”Kunnan viranomaistehtävillä on käytännössä tarkoitettu laissa suoraan kunnalle tai sen elimelle annettua tehtävää käyttää julkista valtaa eli toimivaltaa tehdä kuntalaisten, toiminnanharjoittajien, organisaatioiden jne. oikeuksia, etuja tai velvollisuuksia koskevia sitovia päätöksiä. Tyypillisiä tehtäviä, joihin sisältyy julkisen vallan käyttöä, ovat erilaiset lupa-, valvonta- ja tarkastusviranomaisen tehtävät. Viranomaistehtäviin luetaan myös kunnan sisäiseen hallintoon kuuluvat tehtävät.” (Lähde: Kuntaliiton muistio 29.9.2005). Osa kunnan ympäristönsuojelu viranomaistehtävistä on ns. yleisiä viranomaistehtäviä, joissa julkista valtaa ei käytetä. Näitä tehtäviä ovat osa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa lain 6 §:ssä annetuista tehtävistä.

Ympäristönsuojeluviranomaisen oman työn yleistä kehittämistä ja suunnittelua, sisäisiä palavereita, esimiestyötä ja muuta hallintotyötä ei ole esitetty tässä omana tehtävänä, vaan em. työn kustannuksia seurataan erikseen sisäisenä kustannuksena ja vyörytetään tässä esitettyjen tehtävien kustannuksiin.

Kaikki em. ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät muodostavat ns. jakamattoman kokonaisuuden. (Katso tarkemmin kappale 2)

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat mm. seuraavien säädösten mukaiset tehtävät:

Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986) 6 §:

- yleinen ympäristönsuojelun valvonta ja edistäminen
- huolehtia sen hoidettavaksi laissa tai sen nojalla sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä
- huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista
- osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelun koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen
- antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaiselle
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa
- edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa
- suorittaa muut sille johtosäännöllä määrätyt tehtävät

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

- lupa- ja valvontaviranomaistehtävät (21 §)
- ympäristönsuojelun yleisen edun puhevallan käyttö (21 §)
- valvontaviranomainen (22 §)
- ympäristölupaviranomainen (23 §)
- poikkeuksen myöntäminen ympäristönsuojelumääräyksistä (19 §)
- ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnot ympäristölupa-asioissa (36 §)

- ympäristönsuojeluviranomaisen valitusoikeus (97 §)

Lisäksi ympäristönsuojelulain nojalla annetut asetukset sekä aiemmat ilmansuojelu-, melutorjunta- ja vesilain nojalla annetut asetukset sekä valtioneuvoston ja ympäristöministeriön päätökset.

Vesilaki (264/1961)

- viranomaistehtävät (20 luku) ja valvontaviranomainen (21:1 §)
- puheoikeus (16:28 §)
- veden käytön rajoittaminen (1:16 §)
- tutkimusluvan myöntäminen (1:31 §)
- uittosäännön vahvistamista, muuttamista tai kumoamista koskeva hakemus (5:9§)
- ojitusasiat (6:7-8 §, 6:12 §)
- vesijohdon rakentaminen toisen maalle (9:18 §)
- jäteveden johtaminen toisen ojaan (10:6 §)
- viemärin rakentaminen toisen maan kautta (10:7 §) tai yksityisen tien alitse (10:8 §)
- viemärin kunnossapidosta määrääminen (10:9 §)
- jäteveden johtaminen toisen viemäriin, korvauksista päättäminen (10:10 §)
- viemärin siirrosta päättäminen (10:11 §)
- korvauksista päättäminen (11:8 §)

Lisäksi vesilain nojalla annetut asetukset sekä valtioneuvoston ja ympäristöministeriön päätökset.

Vesihuoltolaki (119/2001)

- valvontaviranomainen (4 §)
- kiinteistön vesihuoltolaitoksen verkostoon liittämismääräyksen vapauttamispäätös (11 §)
- hallintopakon käyttöoikeus (29-30 §) ja valitusoikeus (33 §)

Jätelaki (1072/1993)

- valvontaviranomaistehtävät (38 §)
- roskaantuneen alueen puhdistamismääräys ja pakkokeinot (21 §)

Lisäksi jätelain nojalla annetut asetukset sekä valtion ja ympäristöministeriön päätökset.

Maastoliikennelaki (1710/1995)

- moottorikelkkailureitin pitäjän ja reittisuunnitelman sekä reitin pitäjän vaihtamisen hyväksyminen (14 ja 15 §:t)
- luvan myöntäminen moottorikelkkareitin tilapäiseen siirtämiseen (22 §)
- moottorikelkkailureitin lakkauttamisesta päättäminen (23 §)
- kilpailu- ja harjoitteluluvista päättäminen (30 §)
- lain säännösten ja määräysten yleinen valvonta (32 §) (ei koske moottoriajoneuvojen maastokäytön valvontaa)

Vesiliikennelaki (463/1996)

- kilpailu- ja harjoitteluluvista päättäminen (21 §)

Muut kunnalle kuuluvat tehtävät sisältävät sellaisia viranomais- tai muita kunnalle kuuluvia tehtäviä, joita ei laeissa ole suoraan annettu tietyille viranomaiselle ja jotka on kuntien johtosäännössä yleisesti määrätty ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä hoitavalle toimielimelle. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi maa-aines-, ulkoilu- ja luonnonsuojelulain mukaiset tehtävät sekä laissa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta kunnalle kuuluvat tehtävät. Tämän hankkeen yhteydessä on sovittu, että leirintäalueviranomaisen tehtävät tarkastellaan ympäristönsuojelun yhteydessä ja kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tehtävät ympäristöterveyden yhteydessä. Muihin kunnalle kuuluviin tehtäviin on sisällytetty seuraavien lakien mukaiset tehtävät:

Maa-aineslaki (555/1981)

- viranomaistehtävät
 - maa-ainesten ottamisen yleinen ohjaus ja valvonta (4a §)
 - lupaviranomainen (7 §) ja valvontaviranomainen (14 §)
- muut edistämistehtävät

Ulkoilulaki (606/1973)

- viranomaistehtävät
 - kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävät (20 §)
 - leirintäalueilmoitusten käsittely, tarvittavien määräysten antaminen ja toiminnan kieltäminen (21 §)
 - leirintäalueita koskevien säännösten ja määräysten valvonta (23 §)
- muut edistämistehtävät
 - ulkoilureitin pitäminen, johon kuuluu reitin tekeminen ja kunnossapito (2 §)
 - ulkoilureittisuunnitelman laatiminen (3 §)
 - ulkoilureittitoimitusmääräyksen hakeminen (5 §)
 - määräysten ja ohjeiden antaminen ulkoilureitin käytöstä (10 §)
 - esitys ulkoilureitin lakkauttamiseksi (12 §)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

- viranomaistehtävät
 - luonnonmuistomerkin rauhoituksesta/lakkautuksesta päättäminen (26 ja 28 §)
- muut edistämistehtävät
 - luonnon- ja maisemansuojelun edistäminen alueellaan (6 §)
 - esitykset luonnonsuojelualueiden hankinnasta ja rauhoitushakemusten valmistelu
 - kunnan omistamien luonnonsuojelualueiden hoidosta ja käytöstä päättäminen
 - kunnan omistamien luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat
 - luonnonsuojelun seuranta ja tiedonhankinta
 - tiedotus, valistus, koulutus ja neuvonta

Jätelaki (1072/1993)

- viranomaistehtävät
 - jätehuoltomääräyksiin liittyvien ilmoitusten käsittely ja päätösten tekeminen
- muut edistämistehtävät
 - jätehuoltomääräysten valmistelu

Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986):

- ympäristönsuojelun valvonta ja edistäminen kunnan tehtävänä (KyhL 3 §)
 - kestävän kehityksen ohjelmat

Muihin kunnan kuuluviin tehtäviin edellä esitetyn lisäksi myös muut edistämistehtävät kuten erilaiset ympäristönsuojelua edistävät hankkeet ja projektit, kunnan ympäristöjärjestelmien luominen ja ylläpito, maankäyttö- ja rakennuslain ympäristönsuojelun asiantuntijana toimiminen kunnassa sekä muut kunnan sisäiset asiantuntijatehtävät, kuten esim. kuntien ympäristönsuojelumääräysten valmistelutehtävät (valmistelua ei ole laissa annettu ympäristönsuojeluviranomaiselle) ja muussa valmistelussa asiantuntijana toimiminen. Hankkeita voivat olla esimerkiksi vesistöjen kunnostushankkeet, ympäristökasvatus, yritys yhteistyö tai muut hankkeet. Näihin projekteihin ja hankkeisiin voivat kunnat osallistua ja hankkeisiin saadaan joskus myös ulkopuolista rahoitusta. Kuntien välinen kustannusten jako perustuu usein eri päätöksiin eikä noudata esim. organisaation viranomaistehtävien kustannusjakoa. Myös tästä syystä nämä tehtävät on tässä eriytetty muihin kunnan tehtäviin.

2. YMPÄRISTÖSUOJELUVIRANOMAISEN TEHTÄVÄT - JAKAMATON KOKONAISUUS

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät muodostavat ns. jakamattoman kokonaisuuden. Tämä tarkoittaa sitä, että ympäristönsuojeluviranomaiselle yleis- ja erityislaeissa säädetyt tehtävät tulee aina antaa samalle viranomaistaholle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jona toimii kunnan määräämä toimielin, yleensä lautakunta. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien jakaminen osittain eri lautakunnille ei näin ollen ole mahdollista. Tämä kuntaliiton tulkinta perustuu mm. ympäristönsuojelun kunnallishallinnon toimikunnan mietintöön (1981:61), hallituksen eduskunnalle antaman esityksen (212/1996) perusteluihin koskien eräiden kuntien ympäristönsuojelun hallintoa koskevien säädösten muuttamista sekä hallituksen eduskunnalle antaman esityksen (84/1999) antaman esityksen perusteluihin koskien ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamista.

”Kunnan fyysistä ympäristöä koskevat viranomaistehtävät poikkeavat luonteeltaan yhdyskuntateknisestä palvelutuotannosta. Tehtäviä hoitavalla elimellä on viranomaispäätösten osalta itsenäinen asema suhteessa muuhun kunnan hallintoon. Viranomaispäätöksiä tehdään virkavastuulla eikä niitä voida antaa yksityisen hoidettavaksi, hoitaa yhdessä toisen kunnan kanssa yksityisoikeudellisessa muodossa tai kilpailuttaa. Päätösten valmistelua voidaan hankkia ulkopuolisilta, mutta kunnan viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa viranomaisten on käytettävä itse. Hallinnollinen valmistelu, esittely ja päätöksenteko on suoritettava kunnan omassa tai kuntalain mukaisen kuntayhteistyön organisaatiossa.” (Lähde: Kuntaliiton muistio 29.9.2005). Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii kunnassa yleisimmin ympäristölautakunta, mutta tehtävien hoito voidaan järjestää myös esim. kuntien yhteistoimintana kuntalain 76 tai 78 §:n mukaisesti.

3. YMPÄRISTÖNSUOJELUN VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Tehtävien yhteinen tavoite:

Näiden tehtävien tavoitteena on tuottaa yleis- ja erityislainsäädännössä kuntien ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetyt tehtävät kunnille. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on säädetty seuraavissa laeissa ja niiden pohjalta annetuissa asetuksissa, päätöksissä ja määräyksissä (asetuksista ja päätöksistä mainittu kuntien kannalta kaikkein keskeisimmät):

Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) ja –asetus (169/2000) sekä lain nojalla annetut muut asetukset, päätökset ja määräykset

- *VnA maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)*
- *VnA talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolella (542/2003)*

Vesilaki (264/1961) ja –asetus (282/1962) sekä lain nojalla annetut muut asetukset, päätökset ja määräykset

Vesihuoltolaki (119/2001)

Jätelaki (1072/1993) ja –asetus (1390/1993) sekä lain nojalla annetut muut asetukset, päätökset ja määräykset

- *VnP öljyjätehuollosta (101/1997)*
- *YmA yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001)*

Maastoliikennelaki (1710/1995)

Vesiliikennelaki (463/1996)

Toiminnassa tavoitteena on (YsL 1 §):

- 1) ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia vahinkoja
- 2) turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö
- 3) ehkäistä jätteiden syntyä ja haitallisia vaikutuksia
- 4) tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuutena
- 5) parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon
- 6) edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä sekä
- 7) torjua ilmastonmuutosta ja tukea muuten kestäväää kehitystä

Sisältö:

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät on jaoteltu neljään tehtäväryhmään:

- Ympäristönsuojelun edistäminen ja pilaantumisen ennaltaehkäisy 3.1
- Luvat, ilmoitukset ja päätökset 3.2
- Valvonta 3.3
- Ympäristön tilan seuranta 3.4

Tehtävien ryhmiin jaon perusteena on ollut se, että eri ryhmissä vaikutetaan ympäristöön päätöksenteon eri vaiheissa ja eri keinoin. Tehtäväryhmässä ”Ympäristönsuojelun edistäminen ja pilaantumisen ennaltaehkäisy” asioihin pyritään vaikuttamaan ennakkoon siten, ettei esimerkiksi ympäristöä haittaavaa toimintaa sijoiteta erityisen herkille alueille. Tehtäväryhmään ”Lupa, ilmoitukset ja päätökset” sisältyvät ne tehtävät, joissa asia tulee vireille hakemuksesta tai ilmoituksesta ja ennakkovalvonnan keinoin pyritään estämään haitallisten ympäristövaikutusten aiheutuminen. Tehtäväryhmä ”valvonta” sisältää kaiken sen valvonta, tarkastus ja kartoitustyön, jota kunnassa tehdään valvottaessa olemassa olevaa toimintaa. Valvonta voi olla esimerkiksi valitusten johdosta tehtäviä tarkastuksia, valvontasuunnitelmien mukaisia tarkastuskäyntejä tai lupamääräysten noudattamisen valvomista. Tehtäväryhmässä ”ympäristön tila” pyritään saamaan perustietoa kunnan ympäristön tilasta ja seuraamaan mahdollisia tilan muutoksia. Näitä tietoja tarvitaan kunnassa päätöksenteon pohjaksi.

Samaan tehtäväryhmään kuuluvat tehtävät ovat prosesseiltaan yleensä hyvin samantyyppisiä, vaikkakin saman ryhmän sisällä voidaan eri tapauksissa soveltaa eri lakeja. Tästä esimerkki on valituksen johdosta tehtävä tarkastus: tarkastukseen valmistautuminen, tarkastus ja jälkityöt muistioineen ja tarvittavine kehotuksineen on prosessina samantyyppinen riippumatta siitä, tehdäänkö tarkastus esim. ympäristönsuojelulain vai jätelain noudattamisen valvomiseksi.

Edellä mainittujen neljän tehtäväryhmän välillä tulee pyrkiä tasapainotilaan. Edistämiseen ja pilaantumisen ennaltaehkäisemiseen tulee käyttää riittävästi resursseja, muuten erityisesti valvonnan tehtävät lisääntyvät valitusten ja ympäristön pilaamistapausten johdosta. Toisaalta jos resurssit suunnataan vain lupien ja ilmoitusten käsittelyyn ja päätöksiä ei valvota, johtaa se viranomaisen toiminnan uskottavuuden heikkenemiseen ja saattaa aiheuttaa laiminlyöntejä valvontakohteiden toiminnassa. Lopputuloksena voi olla ympäristön tilan heikkeneminen.

3.1. YMPÄRISTÖNSUOJELUN EDISTÄMINEN JA PILAANTUMISEN ENNALTAEHKÄISY

Tehtäväryhmä

Tehtäväryhmälle yhteinen tavoite: Tavoitteena on pyrkiä estämään ennalta ympäristön tilan heikkeneminen ja edistämään ympäristönsuojelua (KyhL 6 §). Tavoitteena on välittää tietoa ympäristöstä ja suojelun näkökohdista sekä ympäristönsuojelua edistävästä toimintatavasta otettavaksi huomioon kaikessa toiminnassa.

Sisältö: Tehtäväryhmään sisältyvät laissa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (KyhL 6 §) ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetyt tehtävät (ympäristön tilan seuranta on kohdassa 3.4 ja muu edistäminen kohdassa 4.5), ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, viranomaistoimintaan liittyvä neuvonta ja ohjeistus, ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnot sekä asiantuntijatehtävät. (Laajemmat kuin viranomaistehtäviin kuuluvat asiantuntijatehtävät on esitetty kohdassa 4.5 muut edistämistehtävät ja viranomaistoiminnan yleinen suunnittelu ja kehittäminen sisäisissä kustannuksissa (suunnittelu ja kehittäminen).

- Neuvonta ja tiedottaminen ympäristönsuojeluviranomaisen asioista (sisäiset ohjeet ja laatu sisäisissä kustannuksissa (suunnittelu ja kehittäminen) ja laaja raportointi kohdassa 3.4)
- ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnot ja esitykset sekä aloitteet ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille sekä muut asiantuntijatehtävät (sisältäen mm. viranomaisten keskinäiset neuvottelut kuten esim. aluehallinto, pelastustoimi)
- maankäytön suunnittelun asiantuntijatehtävät (maankäytön suunnittelun muut tehtävät kohdassa 4.5 3 muut edistämistehtävät)

Toiminnot:

- suunnittelu ja seuranta
- neuvottelut
- neuvonta
- koulutus/luennot
- tiedotus
- tarkastus
- matkustus
- lausuntojen kirjoittaminen
- asiakaspalvelu

3.1.1. Neuvonta ja tiedottaminen

Sisältö: Tehtävä sisältää ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvan neuvonnan, ohjauksen ja tiedottamisen sisältäen mm.:

- puhelinneuvonta, sähköpostitiedustelut
- asiakaskäynnit toimistossa ja maastossa
- neuvonta- ja koulutustilaisuudet
- neuvonta- ja ohjemateriaalin valmistelu, julkaisu ja jakelu (toiminnan sisäinen ohjeistus vyörytettävissä kustannuksissa)
- tiedottaminen ajankohtaisista asioista (mm. tiedotteet)

Toiminnot:

- suunnittelu (sisältäen materiaalien valmistelun ja toiminnan vuosisuunnittelun)
- tarkastus/maastokäynnit
- neuvonta
- koulutustilaisuudet/luennot
- neuvottelut
- matkustus
- asiakaspalvelu

3.1.2. Lausunnot ja asiantuntijatehtävät

Sisältö: Tehtävä sisältää seuraavien lausuntojen, muistutusten, mielipiteiden ja aloitteiden tekemisen sekä neuvottelujen kautta aktiivisesti vaikuttamisen asioihin jo valmisteluvaiheessa ja toisaalta viranomaisten yhteistyön, vuorovaikutuksen ja keskinäisestä työnjaosta sopimisen edistämisen neuvotteluin:

- ympäristönsuojelun yleisen edun puhevallan käyttö (YsL 21 §)
- lausunnot, esitykset ja aloitteet ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaiselle (KyhL 6 §)
- muut lausunnot (mm. yva-asiat, ohjelmat, strategiat, poikkeus- ja rakennusluvut, suunnittelutarveratkaisut, jätevesijärjestelmät, muut lausunnot muille viranomaisille) (ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnot lupa- ja ilmoitusasioissa (YsL 36 §) kohdassa luvat, ilmoitukset ja päätökset 3.2 samoin kuin lausuntojen antaminen muissa viranomaisissa vireillä olevista hakemuksista ja ilmoituksista; kaavalausuntojen antaminen ja maankäytön palaverit kohdassa 3.1.3 maankäytön suunnittelun asiantuntijatehtävät)
- viranomaisneuvottelujen järjestäminen ja niihin osallistuminen keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa (esim. aluekeskus, tekninen toimi, pelastuslaitos) (maankäytön suunnittelun neuvottelut kohdassa 3.1.3)

Toiminnot:

- suunnittelu ja seuranta
- neuvottelut
- tarkastus
- matkustus
- lausuntojen kirjoittaminen
- asiakaspalvelu

3.1.3 Maankäytön suunnittelun asiantuntijatehtävät

Sisältö:

Tehtävä sisältää KyhL:n mukaisen vaikuttamisen maankäytön suunnitteluun aktiivisesti jo valmisteluvaiheessa neuvottelujen ja lausuntojen muodossa.

- maankäytön suunnitteluun osallistuminen neuvottelujen, palaverien ja lausuntojen muodossa (maankäyttö- ja rakennuslain erityisasiantuntijatehtävät)
- kohdassa 4.5.3 muut edistämistehtävät, kuten maanomistajaneuvottelut, selvitysten tilaaminen ja tekeminen tmv.)

Toiminnot:

- neuvottelut
- kirjaaminen
- matkustus
- suunnittelu ja seuranta
- lausuntojen kirjoittaminen
- asiakaspalvelu

3.2. LUVAT, ILMOITUKSET JA PÄÄTÖKSET

Tehtäväryhmä

Tehtäväryhmän yhteinen tavoite:

Näiden tehtävien tavoitteena on pyrkiä ennakkovalvonnan keinoin estämään ympäristön tilan heikkeneminen ja edistämään ympäristönsuojelua ja tuottaa ympäristönsuojeluviranomaiselle eri laeissa edellyttämien lupien ja ilmoitusten käsittely sekä päätösten ratkaiseminen.

Sisältö:

Tehtäväryhmä sisältää seuraavien lupien, ilmoitusten ja päätösten tekemisen sekä lausuntojen antamisen (muut lausunnot kohdassa 3.1.3):

- ympäristönsuojelulain 23 §:n mukaisten ympäristölupahakemusten valmistelu ja päätöksenteko sekä ympäristölupapäätöksissä edellytetyjen selvitysten ratkaiseminen, neuvonta ja valituksista annettavat selitykset sekä ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnot lupahakemuksista (YsL 36 §)
- ympäristönsuojelulaisissa, -asetuksissa ja muissa päätöksissä ja määräyksissä (ympäristönsuojelumääräykset) säädettyjen hakemusten ja ilmoitusten käsittely, ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntojen antaminen hakemuksista ja ilmoituksista sekä tarvittaessa päätöksenteko (jätehuoltomääräyksiin liittyvät päätökset kohdassa 3.4)
- vesilaisissa (264/1961) ja vesihuoltolaisissa (119/2001) ja niiden pohjalta annetuissa asetuksissa sekä määräyksissä tehtäviksi säädettyjen hakemusten ja ilmoitusten käsittely, ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntojen antaminen hakemuksista ja ilmoituksista sekä tarvittaessa päätöksenteko.
- maastoliikennelaisissa (1710/1995) ja vesiliikennelaisissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa sekä määräyksissä tehtäviksi säädettyjen hakemusten ja ilmoitusten käsittely, ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntojen antaminen hakemuksista ja ilmoituksista sekä tarvittaessa päätöksenteko.

Päätöksen tekemisen yhteydessä suoritettu tarkastus ja neuvottelu sisältyy tähän kohtaan, mutta päätöksenteon jälkeinen valvonta sisältyy kohtaan 3.3 VALVONTA.

Luvat, ilmoitukset ja päätökset on jaoteltu tarkemmin seuraavasti:

- Ympäristöluvat 3.2.1
- Muut ympäristönsuojelulain päätökset 3.2.2
- Vesilain ja vesihuoltolain päätökset 3.2.3
- Maastoliikennelain ja vesiliikennelain päätökset 3.2.4

Tehtävryhmän sisällä tehty jako perustuu siihen, että sillä saadaan esille kustannusten kohdistuminen eri lakeihin perustuvien lupien ja ilmoitusten käsittelyyn. Jaottelulla saadaan myös esille kuntien välisiä eroja vireille tulevista asioista ja niiden käsittelyn aiheuttamista kustannuksista.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano
- Asiakaspalvelu
- Tietojärjestelmät (tallennus ja tietojen luovutus)

3.2.1. Ympäristöluvut

Sisältö:

Tehtävä sisältää ympäristölupaviranomaisen (YsL 23 §) toiminnan käsittäen mm. seuraavaa:

- Ympäristölupatarpeen harkinta ja neuvonta
- Ympäristölupapäätöksen valmistelu (sisältäen tarkastuksen tekemisen); päätösten valvonta ja tähän liittyvät tarkastukset sekä valvontaan liittyvät pakkokeinot valvonnassa (2.3).
- Valituksista annettavat selitykset ja vastineet sekä lausunnot lupahakemuksista
- Ympäristölupapäätöksessä edellytettyjen selvitysten ratkaiseminen
- Kohde- ja päätöstietojen ylläpito rekisterissä ja luovuttaminen Vahti-järjestelmään
- Muut ympäristönsuojelulain päätökset kohdassa 3.2.2 ja
- päätösten valvonta ja tähän liittyvät tarkastukset sekä valvontaan liittyvät pakkokeinot ja päätökset valvonnassa 3.3.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano
- Asiakaspalvelu
- Tietojärjestelmät (tallennus ja tietojen luovutus)

3.2.2. Muut ympäristönsuojelulain ilmoitukset ja päätökset

Sisältö: Tehtävä sisältää seuraavien ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoitusten käsittelyn, lausuntojen antamisen muille viranomaisille ja tarvittavien toimenpiteiden ja päätösten tekemisen:

- Ympäristönsuojelulaki (86/2000):
- meluilmoitukset, koeluonteinen toiminta ja poikkeukselliset tilanteet (YsL 60-62 §)
- rekisteröinti-ilmoitusten käsittely (Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 40 §)
- ympäristönsuojelumääräyksissä säädetyt ilmoitukset (ruoppausilmoitus, purkuilmoitus, öljysäiliön poistamatta jättäminen, muu ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeaminen) YsL 19 §

- patterointi-ilmoitus (Nitraattiasetus (931/2000) 4 §)
- Päätösten valvonta ja tähän liittyvät tarkastukset sekä valvontaan liittyvät pakkokeinot ja päätökset valvonnassa 3.3.
- Ympäristölupahakemukset ja niihin liittyvä päätöksenteko kohdassa 3.2.1.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano
- Asiakaspalvelu

3.2.3. Vesilain ja vesihuoltolain päätökset

Sisältö: Tehtävä sisältää seuraavien vesilain ja vesihuoltolain johdosta vireille tulevien asioiden käsittelyn, lausuntojen antamisen muille viranomaisille ja päätösten tekemisen:

Vesilaki (264/1961)

- veden käytön rajoittaminen (1:16 §) ja tutkimusluvan myöntäminen (1:31 §)
- uittosäännön vahvistamista, muuttamista tai kumoamista koskeva hakemus (5:9§)
- ojitusasiat (6:7-8 §, 6:12 §)
- vesijohdon rakentaminen toisen maalle (9:18 §)
- jäteveden johtaminen toisen ojaan (10:6 §)
- viemärin rakentaminen toisen maan kautta (10:7 §) tai yksityisen tien alitse (10:8 §)
- viemärin kunnossapidosta määrääminen (10:9 §) ja siirrosta päättäminen (10:11 §)
- jäteveden johtaminen toisen viemäriin ja korvauksista päättäminen (10:10 §)
- korvauksista päättäminen (11:8 §)
- ojitustoimituksen hakemiseen osoittaminen (20 luku 2 §)

Vesihuoltolaki (119/2001)

- kiinteistön vesihuoltolaitoksen verkostoon liittämismuutoksesta vapauttaminen (11 §)

Päätösten valvonta ja tähän liittyvät tarkastukset sekä valvontaan liittyvät pakkokeinot valvonnassa (3.3) samoin kuin muuten kuin kirjallisesti vireille pannut valitukset ja riita-asioiden sovittelu, kunnes asian katsotaan edellyttävän viranomaispäätöstä.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano
- Asiakaspalvelu

3.2.4. Maastoliikennelain ja vesiliikennelain päätökset

Sisältö: Tehtävä sisältää seuraavien vireille tulevien asioiden käsittelyn, lausuntojen antamisen muille viranomaisille ja päätösten tekemisen:

- Maastoliikennelaki (1710/1995)
 - moottorikelkkailureitin pitäjän ja reittisuunnitelman sekä reitin pitäjän vaihtamisen hyväksyminen (14 ja 15 §:t)
 - luvan myöntäminen moottorikelkkareitin tilapäiseen siirtämiseen (22 §)
 - moottorikelkkailureitin lakkauttamisesta päättäminen (23 §)
 - kilpailu- ja harjoitteluluvista päättäminen (30 §)
- Vesiliikennelaki (463/1996)
 - kilpailu- ja harjoitteluluvista päättäminen (21 §)

Päätösten valvonta ja tähän liittyvät tarkastukset sekä valvontaan liittyvät pakkokeinot valvonnassa (3.3).

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano
- Asiakaspalvelu

3.3. VALVONTA

Tehtäväryhmä

Tehtäväryhmän yhteinen tavoite:

Toiminnan tavoitteena on tuottaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle erityislaeissa säädetty valvontaviranomaisen tehtävät.

Sisältö: Valvonta sisältää ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvien lakien ja niiden nojalla annettujen asetusten, määräysten ja päätösten noudattamisen valvontatehtävät, lakien pohjalta annettujen päätösten valvonnan sekä sellaisten valvonnallisten määräysten antamisen ja pakkokeinojen käytön, joissa toimivalta viranomaiselle on annettu asianomaisella säädöksellä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettu valvontatehtävät ja toimivalta seuraavissa laeissa:

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

- valvontaviranomainen (22 §)
- määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi (YsL 85 §)
- toiminnan keskeyttäminen (YsL 86 §)

Vesilaki (264/1961)

- valvontaviranomainen (21:1 §)

Vesihuoltolaki (119/2001)

- valvontaviranomainen (4 §)

Jätelaki (1072/1993)

- valvontaviranomaistehtävät (38 §)

Maastoliikennelaki (1710/1995)

- lain säännösten ja määräysten yleinen valvonta (32 §) (ei koske moottoriajoneuvojen maastokäytön valvontaa)

Vesiliikennelaki (463/1996)

- viranomaisena myönnettyjen lupien seuranta (ei lain valvontaviranomainen)

Valvonta tehtäväryhmä sisältää seuraavat tehtävät:

- valvontasuunnitelmien tekeminen ja suunnitelmien mukainen valvonta (3.3.1)
- valitusasioiden ja muiden vireille tulevien asioiden käsittely jatkotoimenpiteineen (3.3.2)
- muu valvonta sisältäen mm. selvitysten ja raporttien tarkistamisen ja paikallisten määräysten valvonnan (3.3.3)
- valvonnan kartoitukset ja seuranta muiden kuin valvontasuunnitelmaan sisältyvien valvontakohteiden osalta (3.3.4)

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

3.3.1 Valvontasuunnitelmat

Sisältö: Tehtävä sisältää valvontasuunnitelmien tekemisen sekä valvonnan toteuttamisen tarkastuskäynnein sekä tarvittaessa pakkokeinojen käytön. Valvontasuunnitelmaan sisältyy seuraavien toimintojen määräaikainen tarkastaminen:

- ympäristölupavelvollinen toiminta
- muun ympäristönsuojeluviranomaisen luvan saanut toiminta (kunnan valvottavat kohteet)
- muu toiminta, joka sisällytetty ympäristöriskin perusteella valvontasuunnitelmaan
- öljyjätehuollon toiminnanharjoittajien valvonta (Vnp öljyjätehuollosta (101/1997) 11 §)

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

3.3.2. Valitusasiat ja muut vireille tulleet asiat

Sisältö: Tehtävä sisältää ympäristönsuojeluviranomaisessa valitusasioina ja muuten vireille tulleiden asioiden tutkimisen ja tarvittavien jatkotoimenpiteiden ja päätösten tekemisen kuten roskaamisvalitukset, ojariita-asiat, yritystoimintaan sekä lupiin ja päätöksiin liittyvät valitukset ja niiden edellyttämät jatkotoimenpiteet mukaan lukien pakkokeinot.

Mikäli valitusasiaa tutkittaessa asia johtaa viranomaiselle osoitettavan päätöstä edellyttävän hakemuksen tai vaatimuksen tekemiseen, siirtyy asia kohdassa 3.2 käsiteltäväksi.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

3.3.3. Muu valvonta

Sisältö:

Tehtävä sisältää seuraavien yleisen laillisuusvalvonnan ja tarvittavat jatkotoimen mukaan lukien pakkokeinojen käytön (yksittäisten kohteiden valvonta tässä, laajemmat alueittaiset tai aihepiirittaiset kartoitukset kohdassa (3.3.4):

- myönnettyjen lupien ja päätösten edellyttämisen raporttien ja selvitysten tarkastaminen ja tarvittavat jatkotoimet
- muu kuin vireillä olevan luvan, ilmoituksen tai päätöksen, valituksen tai valvontasuunnitelman johdosta tapahtuva tarkastustoiminta kuten mm.:
 - öljy- ja kemikaalivahingot, akuutit tilanteet ja muu valvonta
 - valtion viranomaisten tarkastuksiin osallistuminen, jotka eivät kunnan valvontasuunnitelmassa
 - ympäristönsuojelumääräysten/jätehuoltomääräysten valvonta
 - muiden ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvien lakien, asetusten, päätösten ja määräysten valvonta
- Ympäristöluvassa edellytetty erillinen suunnitelma/selvitys ja siihen liittyvä ratkaisu sisältyy kohtaan 3.2.1 ja valitusasiat ja muut vireille tulevat asiat kohdassa 3.3.2.
- (yksittäisten kohteiden valvonta tässä, laajemmat alueittaiset tai aihepiirittaiset kartoitukset kohdassa (3.3.4):

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

3.3.4. Valvontakartoitukset

Sisältö: Tehtävä sisältää valvonnallisten kartoitusten tekemisen suunnitelmallisesti tietyllä alueella (yksittäisen kohteen lainmukaisuuden valvonta kohdassa 3.3.3).

Kartoituskäynnit voivat sisältää mm. seuraavaa:

- pohjavesialueen tai muun alueen yritystoiminnan kartoitukset riskien arvioimiseksi (tarvittaessa lisätään valvontasuunnitelmaan kohteiksi)
- öljysäiliöiden valvontakartoitukset
- jätevesijärjestelmien valvontakartoitukset (järjestelmän rakentamisen jälkeen)
- toimialakohtaiset kartoitukset

Valvontasuunnitelmaan sisältyvät tarkastukset kohdassa 3.3.1, valitusasiat ja vireille tulevat muut asiat kohdassa 3.3.2 ja muu yleinen laillisuusvalvonta kohdassa 3.3.3. Lupien ja ilmoitusten käsittelyyn sisältyvät tarkastuskäynnit kohdassa 3.2 ja yksittäisten lupavelvollisten valvonta valvontasuunnitelmassa (3.3.1), valituksissa (3.3.2) tai muussa valvonnassa (3.3.3).

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

3.4. YMPÄRISTÖN TILAN SEURANTA

Tehtäväryhmä

Tehtäväryhmän yhteinen tavoite: Tavoitteena on tuottaa kunnille ympäristönsuojelulain 25 §:n ja KyhL:n 6 §:n velvoitteiden mukaisesti tietoa kunnan ympäristön tilasta tietoa päätöksenteon tueksi ja ympäristön tilan ja siinä tapahtuvien muutosten seuraamiseksi. Toiminnan tavoitteena on toteuttaa ympäristön tilan seuranta paikallisten olojen vaatimalla tavalla sekä tehtyjen selvitysten perusteella käsityksen muodostaminen ympäristön tilasta ja tarvittavista lisäselvityksistä. Viranomaisen tehtäviin kuuluu tässä ympäristön tilan seuranta kunnan yleisen seurantavelvoitteen toteuttamiseksi.

Sisältö: Ympäristön tilan seurantaan on tässä sisällytetty ympäristön tilaan liittyvä yleinen seuranta ja kartoitukset. Paikallisten olojen edellyttämä seurannan taso ja toteutustapa vaihtelee eri kunnissa painottuen eri aihealueisiin. Suurelta osin seuranta on toteutettu kunnissa ostopalveluna. Ilmanlaadun tarkkailua on myös toteutettu osin kunnan omana työnä ja monessa kunnassa myös yritysten kanssa yhteistarkkailuna. (Kunnan velvoitteet toiminnan harjoittajana olla selvillä ja seuranta ympäristön tilaa eivät sisälly ympäristöviranomaisen tehtäviin.). Laajat vesistökuunnostustyöt sekä – hankkeet on sisällytetty kohtaan 4.5 "Kunnan ympäristönsuojelun edistämistehtävät"

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Mittaukset ja niiden valvonta
- Mittaustulosten analysointi
- Raportointi ja tiedottaminen
- Mittalaitteiden huollot ja korjaukset
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Tietojärjestelmät (tallennus ja tietojen luovutus)

3.4.1. Ympäristön tilan seuranta

Sisältö: Tehtävä sisältää yleisen selvilläolovelvoitteen ympäristön tilasta ympäristönsuojelulain 25 §:n ja KyhL:n 6 §:n velvoitteiden mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämien selvitysten teettämisen.

Tehtävä voi sisältää esim. seuraavaa:

- pintavesien seuranta
 - yksittäiset vesistöjen tilan selvitykset
 - vesistötarkkailut ja yhteistarkkailuna toteutettavaan seurantaan osallistuminen kunnan yleisen ympäristön tilan seuraamiseksi
- pohjavesien seuranta
 - yksittäiset pohjavesitutkimukset
 - pohjavesitarkkailut ja niihin osallistuminen yleisen ympäristön tilan seuraamiseksi
- luontoselvitykset ja muu elinympäristön seuranta (erillisen hankkeen tai esimerkiksi kaavan johdosta tehtävät selvitykset eivät sisälly ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin.)
- maaperän tilaa koskevat yleiset selvitykset (erillisen kaavan, hankkeen, maanhankinnan tai kunnalle lain perusteella tulevan selvitys- tai kunnostusvastuun perusteella tehtävät maaperäselvitykset/tutkimukset eivät sisälly ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin)

Tehtävä sisältää kunnan pintavesien tilan seurannan selvitykset ja kartoitukset, yhdessä toiminnanharjoittajien tai valtion viranomaisen kanssa toteutettavaan seurantaan osallistumisen kunnan yleisen ympäristön tilaan koskevan selvillä olovelvoitteen toteuttamiseksi (YsL 25 §). Tehtävä sisältää myös tietojen ylläpidon tietojärjestelmissä ja tietojen luovutuksen.

- Ilmanlaadun seuranta kohdassa 3.4.2
- yritysten oman toimintansa vaikutusten seuraamiseksi tehtävät mittaukset ja seuranta kohdassa ympäristöluvut 3.2.1 ja näiden valvonta kohdassa 3.3.3. tai vaihtoehtoisesti 3.3.1
- Laajat yhteenvetoraportit kunnan ympäristön tilasta kohdassa 3.4.3 ja
- erilliset hankkeet kohdassa 4.5 kunnan ympäristönsuojelun edistämistehtävät.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Raportointi, tiedottaminen
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Tietojärjestelmät (tallennus ja tietojen luovutus)

3.4.2. Ilmanlaadun tarkkailu

Sisältö: Tehtävä sisältää paikallisten olojen edellyttämän ilmanlaadun seurannan kunnan ympäristön tilaa koskevan seurantavelvoitteen (YsL 25 §) mukaisesti:

- Ilmanlaadun tarkkailu toteutetaan paikallisten olojen vaatimalla tavalla; seuranta voidaan toteuttaa yhteistyönä tarkkailuvelvollisten toiminnan harjoittajien kanssa (yhteistarkkailu) joko omana toimintana tai ostopalveluna (Kunnalta toiminnanharjoittajana edellytetty seuranta tai osallistuminen yhteistarkkailuun ei sisälly ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin.)
- käytettyjä ilmanlaadun seurannan menetelmiä ovat mm. jatkuvatoimiset mittaukset, passiiviset mittaukset, laskeumamittaukset, bioindikaattoritutkimukset, leviämismallinnukset
- ilmanlaadun tarkkailuun sisältyy tässä myös ilmanlaadun turvaamistoimiin varautuminen ja tarvittaviin toimiin ryhtyminen (YsL:n 102 § ja VnA 711/2001) (tarpeelliset toimet tai määräykset liikenteen rajoittamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi)
- tiedottaminen asukkaille
- raporttien tekeminen ja tietojen toimittaminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmiin

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Mittaukset ja niiden valvonta

- Mittaustulosten analysointi
- Tulosten raportointi
- Tiedottaminen
- Mittalaitteiden huollot ja korjaukset
- Matkustus
- Asiakaspalvelu
- Tietojärjestelmät (tallennus ja tietojen luovutus)

3.4.3. Raportointi

Sisältö: Tehtävä sisältää kunnan ympäristönsuojelulain 25 §:n mukaisen velvoitteen tietojen julkistamisesta ja tiedottamisesta kuntalaisille. Tehtävä sisältää erilaisten laajojen raportointien tekemisen kunnan tarpeisiin joko omana työnä tai ostopalveluna. Tehtävä sisältää esim. ympäristön tilaa kokevat kokoavat raportit ja tietojen ylläpidon esim. nettisivuilla sekä ympäristötilinpäätökset.

Yksittäisten tutkimusten ja selvitysten raportit kohdissa 3.4.1 - 3.4.3 ja muu tiedottaminen kohdassa 2.2.

Toiminnot:

- Suunnittelu
- Raportointi, tiedottaminen
- Neuvottelut
- Matkustus

4. MUUT KUNNALLE KUULUVAT TEHTÄVÄT

Tehtävien yhteinen tavoite: Tavoitteena on tuottaa kunnille jäljempänä mainittujen erityislakien (ulkoilu-, maa-aines, luonnonsuojelulaki, jätelaki) ja yleislakien (laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta, KyhL) mukaisia tehtäviä tai muita kunnalle kuuluvia tehtäviä. Jäljempänä luetellut erityislaeissa säädettyt tehtävät hoidetaan kunnissa yleisimmin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä hoitavan toimielimen toimesta. Tehtävää voi kunnassa hoitaa myös muu toimielin. Tehtävien antaminen tulee päättää kunnan johtosäännöllä.

Sisältö: Muihin tehtäviin sisältyvät seuraavat tehtävät:

Maa-aineslaki (555/1981)

- viranomaistehtävät
 - maa-ainesten ottamisen ohjaus ja valvonta (4a §)
 - lupaviranomainen (7 §) ja valvontaviranomainen (14 §)
- muut edistämistehtävät

Ulkoilulaki (606/1973)

- viranomaistehtävät
 - kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävät (20 §)
 - leirintäalueilmoitusten käsittely, tarvittavien määräysten antaminen ja toiminnan kieltäminen (21 §)
 - leirintäalueita koskevien säännösten ja määräysten valvonta (23 §)
- muut edistämistehtävät
 - ulkoilureitin pitäminen, johon kuuluu reitin tekeminen ja kunnossapito (2 §)
 - ulkoilureittisuunnitelman laatiminen (3 §)
 - ulkoilureittitoimitusmääräyksen hakeminen (5 §)
 - määräysten ja ohjeiden antaminen ulkoilureitin käytöstä (10 §)
 - esitys ulkoilureitin lakkauttamiseksi (12 §)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

- viranomaistehtävät
 - luonnonmuistomerkin rauhoituksesta/lakkautuksesta päättäminen (26 ja 28 §)
- muut edistämistehtävät
 - luonnon- ja maisemansuojelun edistäminen alueellaan (6 §)
 - esitykset luonnonsuojelualueiden hankinnasta
 - rauhoitushakemusten valmistelu
 - kunnan omistamien luonnonsuojelualueiden hoidosta ja käytöstä päättäminen
 - kunnan omistamien luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat
 - luonnonsuojelun seuranta ja tiedonhankinta
 - tiedotus, valistus, koulutus ja neuvonta

Jätelaki (1072/1993)

- viranomaistehtävät
 - jätehuoltomääräyksiin 17 § liittyvien ilmoitusten käsittely ja päätösten tekeminen
- muut edistämistehtävät
 - jätehuoltomääräysten valmisteluun osallistuminen

Muut kunnan tehtävät on jaoteltu seuraavasti:

- maa-aineslain tehtävät 4.1
- ulkoilulain tehtävät 4.2
- luonnonsuojelun tehtävät 4.3

- jätelain tehtävät 4.4
- kunnan ympäristönsuojelun edistämistehtävät 4.5.,
Sisältäen seuraavat tehtävät:
 - kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annettuun lakiin (64/1986) sisältyvä kunnan sisäinen kestävän kehityksen edistäminen (ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluva edistämistoiminta kohdassa 3.1)
 - erilaisten ympäristönsuojelua edistävien hankkeiden koordinointi ja niihin osallistuminen
 - muut edistämistehtävät sisältäen esim. asiantuntijana toimiminen kunnan organisaatiossa esim. kunnan ympäristöjärjestelmän luominen ja ylläpito, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa tehtävissä asiantuntijana toimiminen (muu kuin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävä), pelastuslaitoksen asiantuntijatehtävissä tai muissa tehtävissä toimiminen

4.1. MAA-AINESLAIN TEHTÄVÄT

Sisältö: Tehtävä sisältää maa-aineslaissa (555/1981) säädetyt viranomaistehtävät sekä maa-ainesasioihin yleisen ohjauksen kunnassa:

- maa-ainesten ottamisen yleinen ohjaus kunnassa (4a §)
- viranomaistehtävät
 - lupaviranomainen (7 §)
 - valvontaviranomainen (14 §)
 - tarkastusten toteuttaminen valvontasuunnitelman pohjalta
 - lupamääräysten valvonta

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyyntö
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

4.2. ULKOILULAIN TEHTÄVÄT

Sisältö: Tehtävä sisältää kunnan ulkoilulain (606/1973) mukaiset viranomais- ja muut edistämistehtävät. Tehtävä voidaan tarpeen mukaan kuvata erikseen viranomaistehtävien ja edistämistehtävien osalta, mikäli niiden kustannuksia ja suoritteita halutaan seurata erikseen.

- viranomaistehtävät
 - kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävät (20 §)
 - leirintäalueilmoitusten käsittely, tarvittavien määräysten antaminen ja toiminnan kieltäminen (21 §)
 - leirintäalueita koskevien säännösten ja määräysten valvonta (23 §)
- muut edistämistehtävät
 - ulkoilureitin pitäminen, johon kuuluu reitin tekeminen ja kunnossapito (2 §)
 - ulkoilureittisuunnitelman laatiminen (3 §)
 - ulkoilureittitoimitusmääräyksen hakeminen (5 §)
 - määräysten ja ohjeiden antaminen ulkoilureitin käytöstä (10 §)

- esitys ulkoilureitin lakkauttamiseksi

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

4.3. LUONNONSUOJELULAIN TEHTÄVÄT

Sisältö: Tehtävä sisältää luonnonsuojelulaissa (1096/1996) kunnalle säädetyt viranomaistehtävät sekä muun luonnonsuojelun edistämistyön. Tehtävä voidaan tarpeen mukaan kuvata erikseen viranomaistehtävien ja edistämistehtävien osalta, mikäli niiden kustannuksia ja suoritteita halutaan seurata erikseen.

- viranomaistehtävät
 - luonnonmuistomerkin rauhoituksesta/lakkautuksesta päättäminen (26 ja 28 §)
- muut kunnan luonnonsuojelutehtävät
 - luonnon- ja maisemansuojelun edistäminen alueellaan (6 §)
 - esitykset luonnonsuojelualueiden hankinnasta
 - rauhoitushakemusten valmistelu
 - kunnan omistamien luonnonsuojelualueiden hoidosta ja käytöstä päättäminen
 - kunnan omistamien luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat
 - luonnonsuojelun seuranta ja tiedonhankinta
 - tiedotus, valistus, koulutus ja neuvonta

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt
- Päätösvalmistelu
- Täytäntöönpano

4.4. JÄTELAIN TEHTÄVÄT

Sisältö: Tehtävä sisältää jätelain (1072/1993) 17 §:n mukaisten kunnallisten jätehuoltomääräysten edellyttämät viranomaistehtävät (määräyksissä säädetyt ilmoitukset ja päätökset, kunta antaa määräyksissä tai johtosäännöllä päätösvallan) sekä muun jätehuollon edistämistyön käsittäen lähinnä mahdollisesti jätehuoltomääräysten valmistelun sekä erilaisten jätteiden keräystempausten tai vastaavien järjestämisen. Jätehuoltomääräyksiin sisältyvät harvennusilmoitusten käsittely on kunnissa pääosin

siirretty jätehuollon toteuttamisesta vastaavalle viranomaiselle. Tehtävä voidaan tarpeen mukaan kuvata erikseen viranomaistehtävien ja edistämistehtävien osalta, mikäli niiden kustannuksia ja suoritteita halutaan seurata erikseen.

Tehtävään sisältyy seuraavaa:

- viranomaistehtävät
 - jätehuoltomääräyksissä (JL 17 §) säädettyjen ilmoitusten ja poikkeamisten käsittely (mm. harvennukset, yhteiset jäteasiat, purkuilmoitukset)
- muut edistämistehtävät
 - jätehuoltomääräysten valmistelutehtävät
 - muut edistämistehtävät kuten keräystempaukset ja neuvonta

Jätehuoltomääräysten valvonta kohdassa 3.3

Toiminnot:

- suunnittelu
- neuvottelut
- matkustus
- kuuleminen/lausunnot
- päätösvalmistelu
- asiakaspalvelu

4.5. KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUN EDISTÄMISTEHTÄVÄT

Tehtäväryhmä

Tehtäväryhmän yhteinen tavoite: Tehtävän tavoitteena on edistää kunnan ympäristönsuojelua suorittamalla kunnalle kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa kunnalle säädettyjä edistämistehtäviä (KyhL 3 §) kuten kestävän kehityksen ohjelmien sekä erilaisten ympäristönsuojelua edistävien projektien ja hankkeiden kautta sekä tuottaa niiden avulla tietoa ympäristön tilasta. Tehtävän tavoitteena on myös tuottaa kunnille asiantuntijapalveluita ympäristönsuojelun eri osaamisalueilla.

Sisältö: Tehtävään voi sisältyä mm. seuraavaa:

- kestävän kehityksen ohjelmien tekeminen (KyhL 3 §)
- hankkeiden ja projektien vetovastuu/ohjausryhmässä puheenjohtajana/sihteerinä toimiminen (hankkeittain eriteltynä) esim. vesiensuojelun hankkeet, ilmastonuojelukampanja, yritysysteistyö tmv.
- asiantuntijatehtävissä toimiminen kunnan muissa toiminnoissa, kuten:
 - ympäristönsuojelumääräysten valmistelu ja ylläpito (jätehuoltomääräykset kohdassa 4.4.); (määräysten valmistelu ei ole laissa ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetty tehtävä). Määräysten johdosta tehtävä ilmoitusten käsittely ja päätöksenteko sisältyvät kohtaan 3.2 Luvat, ilmoitukset ja päätökset ja määräysten valvonta kohtaan 3.3 Valvonta.
 - maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa tehtävissä asiantuntijana toimiminen laajemmin kuin viranomaisen tehtävät osalta kuten neuvottelut, selvityksien teettäminen tmv.
 - kunnan laatu- ja ympäristöjärjestelmien tekeminen (viranomaisen oman työn laatu- ja ympäristöjärjestelmät sisäisissä kustannuksissa)
 - maanhankintaan liittyvät riskiselvitykset
 - öljy- ja kemikaalivahingoissa pelastuslaitoksen asiantuntijana toimiminen

Tehtävä on perusteltua jakaa organisaatiossa tarkemmin osatehtäviin kustannuksien suoritteiden seuraamiseksi osatehtävittäin. Tässä on esimerkkeinä kuvattu yleisellä tasolla seuraavat tehtävät:

- kestävän kehityksen edistäminen (4.5.1)
- hanketoiminta (4.5.2)

- muut edistämistehtävät (4.5.3)

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Lausunnot
- Asiakaspalvelu
- Tietojärjestelmät

4.5.1. Kestävän kehityksen edistäminen

Sisältö: Tehtävään sisältää kunnan kestävän kehityksen ohjelman eli paikallisagendatyön vetämisen prosessina. Tehtävä voi sisältää eri asteisen osallistumisen kestävän kehityksen työhön käsittäen koko työn vetovastuun tai työhön eri muodoissa osallistumisen.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tapahtumat ja kampanjat
- Raportointi, tiedottaminen
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu

4.5.2. Hanketoiminta

Sisältö: Tehtävään sisältää hankkeen vetämisen/siihen osallistumisen kaikkine työtehtävineen ja kustannuksineen sekä tuloineen. Hanke voidaan toteuttaa kuntien tai valtion tai muiden tahojen kanssa yhteistoimintana ja se voi saada rahoituksestaan osan eri lähteistä. Tehtävä voi sisältää hankkeen projektipäällikkönä toimimisen sekä/tai ohjausryhmässä työskentelemisen sekä kaikki avustavat tehtävät. Osa tehtävistä voidaan toteuttaa myös ostopalveluina.

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Raportointi, tiedottaminen
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Asiakaspalvelu

4.5.3. Muut edistämistehtävät

Sisältö: Tehtävään sisältää asiantuntijatehtävissä toimimisen kunnan muissa toiminnoissa, kuten:

- ympäristönsuojelumääräysten valmistelu ja ylläpito (määräysten valmistelu ei ole laissa ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetty tehtävä). Määräysten johdosta tehtävä ilmoitusten käsittely ja päätöksenteko sisältyvät kohtaan 3.2 Luvat, ilmoitukset ja päätökset ja määräysten valvonta kohtaan 3.3 Valvonta. Jätehuoltomääräykset kohdassa 4.4.
- maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa tehtävissä asiantuntijana toimiminen laajemmin kuin viranomaisen tehtävät osalta kuten neuvottelut maanomistajien kanssa, selvitysten teettäminen tmv.

- kunnan ympäristöjärjestelmien luominen ja ylläpito (viranomaisen oman työn laatu- ja ympäristöjärjestelmät sisäisissä kustannuksissa)
- maanhankintaan liittyvät riskiselvitykset
- öljy- ja kemikaalivahingoissa pelastuslaitoksen asiantuntijana toimiminen

Toiminnot:

- Suunnittelu ja seuranta
- Tarkastus
- Matkustus
- Neuvottelut
- Lausunnot
- Asiakaspalvelu
- Tietojärjestelmät